

C56 – ECO6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

8 november 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over arbeidsbegeleiding voor personen met een handicap	1
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ondervertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap op de arbeidsmarkt	2
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over rendementssubsidies voor personen met een handicap	4
Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de resultaten van de tewerkstellingscel opgericht na de herstructurering bij Volkswagen in Vorst	6
Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over huisbezoeken bij allochtone werklozen door de VDAB	9
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de premie voor knelpuntberoepen	12

Waarnemend voorzitter: de heer Roland Van Goethem, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over arbeidsbegeleiding voor personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel mijn vraag naar aanleiding van een concrete klacht die ik onlangs heb ontvangen van een persoon met een handicap. Ik kan u verzekeren dat ik zeer geschokt was door het verhaal en de vele problemen en tegenkanting waarmee de betrokkene werd geconfronteerd. De weinig soepele houding van de VDAB en de Arbeidstrajectbegeleidingsdienst (ATB) heeft mij ten zeerste verrast. Om maximaal gebruik te maken van de motivatie van de werkzoekenden lijkt het mij evident dat er gezocht wordt naar een opleiding die het dichtst aansluit bij hun wensen.

In welke mate kunnen mensen met een handicap, en werkzoekenden in het algemeen, de opleiding volgen die zij wensen? In welke mate wordt rekening gehouden met hun desiderata inzake werk?

Het is echt tijd dat duidelijk wordt uitgeklaard wat de procedures zijn en de aanspreekpunten in geval van problemen tussen de persoon of instantie die de begeleiding organiseert en de werkzoekende. Wat zijn de procedures en aanspreekpunten bij klachten van de werkzoekende omtrent de begeleiding bij de verschillende instanties?

Zijn beide partijen voldoende op de hoogte van hun rechten en plichten tegenover elkaar?

Welke opvolging bestaat er voor de werkzoekenden die een opleiding hebben gevolgd?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben het helemaal met u eens dat het belangrijk is dat alle werkzoekenden, ook personen met een arbeidshandicap, een degelijke en aan de persoon aangepaste begeleiding krijgen. Werkzoekenden die ontevreden zijn, kunnen met hun klachten terecht volgens de daarvoor – onder andere in het Klachtendecreet ingeschreven – procedures. Uiteraard dient de dienstverlening zo te zijn dat er zo min mogelijk redenen zijn om klachten te formuleren. De klachten die gemeld worden, laten ons aan de andere kant toe het beleid, de

procedures en de aanpak van de werkzoekenden voortdurend bij te sturen en aan te passen.

Op de specifieke deelvragen luidt het antwoord als volgt. In de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de VDAB voor de periode van 2005-2009 is opgenomen dat de VDAB zich engageert om een traject op maat aan te bieden aan elke werkzoekende in het kader van de preventieve of curatieve aanpak. In diezelfde beheersovereenkomst werd een traject bepaald als "de kortste weg tussen niet-arbeid en passende duurzame arbeid". Vanuit deze uitgangspunten brengen de consultants, vertrekkend van de competenties van de werkzoekende, de ervaring, de wensen van de werkzoekende, en in functie van de vraag op de arbeidsmarkt, de kortste weg naar passend duurzaam werk in kaart.

De verwachtingen van de werkzoekende worden afgetoetst aan zijn of haar competenties, de te behalen competenties en de mogelijkheden om dat te doen. Dit gebeurt tijdens de intakefase van de begeleiding van de werkzoekende. Eens uitgeklaard is welke acties noodzakelijk zijn, wordt samen met de werkzoekende nagegaan welke cursussen eventueel zinvol zijn. Soms is een specifieke aanpak of een aan de persoon aangepaste gespecialiseerde opleiding in een daartoe opgericht centrum noodzakelijk. Dit kan ertoe leiden dat er bijgestuurd moet worden. Niet alle opleidingen worden in alle regio's of in de nabije omgeving van de werkzoekende georganiseerd. Wanneer een opleiding niet in een centrum kan doorgaan, bestaat de mogelijkheid om individuele opleidingen op de werkvloer te organiseren. Het gericht zoeken naar de mogelijkheden die er zijn voor personen met beperkingen op de arbeidsmarkt is een van de belangrijkste taken van de gespecialiseerde begeleidings- en opleidingsdiensten, de ATB's en de centra voor beroepsopleiding (CBO), die hiervoor door de VDAB erkend zijn en gefinancierd worden. Deze organisaties werken via dezelfde procedures zoals hierboven beschreven.

Zowel de VDAB, de ATB, de CBO's (Centra voor Beroepsopleiding) en de andere door de VDAB erkende organisaties op vlak van begeleiding en opleiding, dienen het decreet van 1 juni 2001 inzake het klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen, te volgen. De VDAB past dit zelf uiteraard toe en ziet erop toe dat ook deze instanties het decreet toe passen. Klanten kunnen hun klachten over de werking van een dienst of organisatie gemakkelijk formuleren. De geformuleerde klachten worden volgens mijn informatie vlot behandeld.

Zowel de VDAB als de andere partnerorganisaties hebben een aan het decreet aangepaste klachtenprocedure.

Voor klachten over de dienstverlening van de VDAB en/of de erkende organisaties, kan elke klant dus terecht bij de klachtendienst van de VDAB en/of de organisatie zelf. Zij fungeren als eerstelijnsklachtenbehandelaar.

Daarnaast kan de werkzoekende ook terecht bij de Vlaamse Ombudsdienst. De klachten kunnen via vier verschillende wegen kenbaar gemaakt worden: via een Werkwinkel, via het gratis nummer 0800 30 700 van de Servicelijn, via de website van de VDAB en via de begeleidings- en opleidingsorganisatie.

De werkzoekenden worden op de hoogte gebracht van hun rechten en plichten en tevens over het bestaan van de klachtenprocedure. Dit gebeurt zowel bij de inschrijving als bij de start van een begeleiding of een opleiding. De procedure wordt tijdens de persoonlijke contacten ook mondeling toegelicht. Hiervoor gebruikt de VDAB verschillende kanalen: de werkmap die overhandigd wordt aan elke werkzoekende die een trajectovereenkomst tekent, de overzichtsbrochure 'Wat kan de VDAB voor ons betekenen?' die bij inschrijving als werkzoekende wordt bezorgd, de brieven bij de startcommunicatie die elke nieuw ingeschreven werkzoekende krijgt in de maand die volgt op de maand waarin hij zich inschreef, de onthaalbrochure voor cursisten die een opleiding starten en de agenda voor werkzoekenden.

De samenwerkende organisaties informeren hun klanten tijdens het onthaalgesprek en moeten op dat moment ook hun eigen klachtenprocedure kenbaar maken en toelichten. De werkzoekenden worden dus ook bij de door de VDAB erkende partners duidelijk en tijdig geïnformeerd over hun rechten en plichten.

De opleiding die een werkzoekende volgt, past steeds in een trajectbegeleiding. De trajectbegeleider volgt de werkzoekende op gedurende de looptijd van het traject. Een opleiding is een actie tijdens dit traject naar werk. Als de opleiding niet direct leidt naar een tewerkstelling, dan helpt de trajectbegeleider de werkzoekende verder. Dit kan resulteren in bijkomende acties zoals sollicitatietraining. Na het beëindigen van een opleiding of specifieke actie blijft de werkzoekende nog minimaal zes maanden in begeleiding om te bemiddelen naar werk. De trajectbegeleider biedt dan specifieke ondersteuning bij het zoeken en vinden van een passende job.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Er is inderdaad een zeer duidelijke klachtenprocedure. Ik ben blij dat al van bij het begin van de procedure aan de werkzoekende wordt uitgelegd wat zijn rechten en plichten zijn.

Hebt u er een idee van hoeveel klachten er reeds geweest zijn? Welk gevolg werd aan die klachten gegeven?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik durf dat niet zeggen. Ik heb me niet voorbereid op een vraag naar een

statistiek. Ik stel voor dat u mij die vraag schriftelijk stelt zodat ik u een schriftelijk antwoord kan sturen.

Mevrouw Helga Stevens: U zegt dat de VDAB een erkenning geeft aan de ATB's en de CBO's. Hoe wordt die erkenning gegeven? Aan welke erkenningsvoorwaarden moeten ze voldoen? Wordt het opgevolgd?

– *Mevrouw Trees Merckx-Van Goey treedt als voorzitter op.*

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is eigenlijk een heel brede uiteenzetting omdat ik dan moet uitleggen hoe het werkveld van de arbeidstrajectbegeleiding en van de centra voor beroepsopleiding georganiseerd is. ATB is, als ik het goed voorheb, een vzw die vertakt is op het terrein en die specifiek instaat voor de trajectbegeleiding naar werk van personen met een handicap. Maar ATB werkt zeer nauw samen met de VDAB. De CBO's zijn centra waar zowel specifieke opleidingen voor mensen met beperkingen gebeuren alsook screenings en oriënteringen. De CBO's beantwoorden aan erkenningsvoorwaarden en worden door de overheid gesteund.

Heel dat werkveld bevindt zich op dit moment in een overgang omdat we het beleid voor tewerkstelling van personen met een handicap overgeheveld hebben van het domein Welzijn naar het domein Werk en Sociale Economie. De manier waarop die instellingen met elkaar samenwerken is een beetje in transitie. U vindt op mijn website wel wat materiaal – toespraken en nota's – over hoe wij die transitie zien. Ik stel voor dat ik er nu niet verder op inga.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ondervertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap op de arbeidsmarkt

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, geachte collega's, in deze commissie is al vaak gesproken over de overtegenwoordiging van personen met een handicap onder de werkzoekende werklozen.

Iedereen weet dat er voor de tewerkstelling van personen met een handicap streefcijfers werden ingevoerd door de Europese Raad van Lissabon. Verder zijn er ook de doelstellingen 3 en 5 van het Pact van Vilvoor-

de, dat werd ondertekend op 22 november 2001. De ondertekenaars ervan streven tegen 2010 naar een arbeidsparticipatiegraad van ongeveer 70 percent, en naar het wegwerken van de achterstand in de arbeidsdeelname van de kansengroep 'personen met een arbeids handicap'. Ik wil erop wijzen dat 2010 nog amper 2,5 jaar van ons is verwijderd.

Volgens de enquête over arbeidskrachten van het tweede kwartaal van 2002 was slechts 45,7 percent van de arbeidsgehandicapten aan het werk, tegenover 63,5 percent van de totale beroepsactieve bevolking. Het behalen of minstens het benaderen van het streefdoel zal afhangen van concrete acties.

Er zijn natuurlijk al verschillende acties ondernomen. Recent nog is de rendementssubsidie ingevoerd voor personen met een arbeidshandicap die sinds 1 januari van dit jaar door de Vlaamse overheid worden aangeworven. De vraag is of dit alles voor de verhoopte 4.500 tot 9.000 jobs per jaar voor arbeidsgehandicapten heeft gezorgd.

In november 2005 stelde ik u een schriftelijke vraag over de inzameling van cijfergegevens over het aantal arbeidsgehandicapten op de arbeidsmarkt en in de werkloosheidsstatistieken. U antwoordde toen dat u een systematische monitoring via de Enquête voor Arbeidskrachtentelling, afgekort EAK, van het Nationaal Instituut voor de Statistiek nastreeft. U zou ook uw collega's-ministers aanspreken over een meer gecoördineerd beleid en u zou ook de bevoegde federale minister, de heer Verwilghen, contacteren.

In november 2006 bevestigde u in de commissie het overleg te hebben opgestart. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek zou toen een eerste, veeleer positief antwoord hebben geformuleerd en er zou een voorstel van enquête zijn uitgewerkt.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken? Zal een bevraging over de arbeidshandicap in de toekomst standaard in de EAK worden opgenomen? Zo niet, verkiest u op federaal niveau verder aan te dringen? Of werkt u aan een nieuw Vlaams alternatief? Denkt u dat de maatregelen die de Vlaamse overheid nam volstaan om de achterstand in de arbeidsdeelname van de kansengroep 'personen met een arbeidshandicap' tegen 2010 weg te werken of toch betekenisvol te verminderen? Zo neen, welke projecten staan nog op stapel?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Stevens, in de schriftelijke versie van uw vraag peilde u in de eerste plaats naar de statistische registratie. Bijgevolg wil ik het vooral daarover hebben. Ik ga eerst in op de stand van zaken.

De Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie is bereid gevonden om voor de EAK tijdens de bevraging van het voorjaar van 2007 in de speciale module die is toegevoegd op vraag van Eurostat en die betrekking heeft op arbeidsongevallen en beroepsziekten, ook een algemene vraag op te nemen over het voorkomen van handicaps en langdurige gezondheidsaandoeningen. Die bevraging is de tweede van vier golven van enquêtes in 2007.

We verwachten dat de resultaten hiervan eind dit jaar beschikbaar zullen zijn. Op die manier zullen we opnieuw over geactualiseerde gegevens beschikken. Zeer terecht vraagt u of er een engagement is voor de toekomst. Er is helaas geen engagement van de kant van de FOD Economie om de vragen over handicaps en langdurige gezondheidsaandoeningen ook de volgende jaren in de EAK op te nemen. Ik moet ook zeggen dat er niet onmiddellijk een Vlaams alternatief te bedenken valt voor een enquête van de omvang en de diepgang van de EAK. Daarom is het aangewezen om bij de nieuwe federale regering opnieuw aan te dringen. Ik heb tot nu de totstandkoming van een nieuwe federale regering afgewacht. Dat laatste is wellicht niet voor morgen, en daarom heb ik beslist om daarover een brief te sturen naar de minister die daarvoor vandaag verantwoordelijk is, de heer Verwilghen, en ook een brief te bezorgen aan de huidige formateur waarin ik aandacht vraag voor dit punt.

Op uw algemenere vraag zal ik kort antwoorden, want ik dacht dat u vooral geïnteresseerd was in het statistische werk dat moet worden verricht. Zoals ik al eerder heb geantwoord in deze commissie, is de integratie van categoriale diensten en voorzieningen voor personen met een handicap in de VDAB een proces dat bijna is voltooid. De overgangperiode is bijna afgelopen. Dit moet ertoe leiden dat meer mensen met een handicap sneller van de dienstverlening gebruik kunnen maken, wat hun kansen op werk zal verhogen.

Bovendien mag ook een positief effect worden verwacht van de nieuwe mogelijkheden van de gespecialiseerde individuele beroepsopleidingen en de vernieuwing van de structurele loonkostensubsidies in het kader van de VIP (Vlaamse Inschakelingspremie) en cao 26¹ waar vandaag aan wordt gewerkt. Ik stel voor dat we over dit algemene aspect van het beleid op een ander moment een discussie houden, al ga ik daar in het antwoord op de volgende vraag een beetje op in.

¹ Deze CAO stelt dat de een in een normaal arbeidsregime tewerkgestelde persoon met een handicap hetzelfde minimum- of referteloon moeten ontvangen als een valide werknemer. Dit gebeurt door aan de werkgever, die een gehandicapte werknemer in dienst heeft of in dienst neemt, een vergoeding toe te staan voor het eventuele rendementsverlies.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, het is heel interessant te vernemen dat de FOD Economie op verzoek van Eurostat de vraag over arbeidsongevallen en beroepsziekten opgenomen heeft in de EAK. Dat vind ik een interessante en positieve manier van werken.

Ik verneem echter dat de FOD Economie geen engagement uitspreekt voor de toekomst. U zegt dat u wilt blijven aandringen bij de federale overheid, maar iedereen weet dat de federale overheid echt een slechte naam heeft op het vlak van statistiek. Ik denk dat het misschien nodig is dat de Vlaamse overheid nu haar verantwoordelijkheid opneemt en begint met een instituut of organisatie die zich kan richten op statistieken op het vlak van tewerkstelling, arbeidsongevallen, beroepsziekten enzovoort, zodat we in Vlaanderen een juiste meting hebben van het aantal personen met een arbeidshandicap.

Mijnheer de minister, u weet dat meten, weten is. Als we zelf niet weten over hoeveel mensen het gaat, kunnen we moeilijk een aangepast beleid plannen. Ik verwijz bijvoorbeeld naar de problematiek van de verkeersongevallen. De heer Peumans dringt er ook op aan om een Vlaams instituut op te richten, zodat de problematiek van de verkeersongevallen nader kan worden bekeken.

Op het vlak van tewerkstelling werd al verantwoordelijkheid opgenomen, maar als men ook de verantwoordelijkheid kan opnemen voor eigen cijfers, kunt u uw beleid beter en makkelijker afstemmen. Ik weet niet wat uw mening daarover is, maar ik denk dat we vaak heel lang moeten wachten op de cijfers van de federale overheid.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb een engagement van de FOD Economie om, in een module met betrekking tot beroepsziekten en arbeidsongevallen, een vraag toe te voegen over personen met een handicap en langdurige gezondheidsaandoeningen. Het is dus meer dan beroepsziekten en arbeidsongevallen. Maar dat engagement is eenmalig. Ik vind dat we dat engagement moeten kunnen continueren in de toekomst.

Mevrouw Stevens, ik denk echt – en op dat punt verschillen we van mening – dat het beter is dat de federale overheid dat doet. Als we het hele enquêteapparaat moeten ontdebellen, doen we zeer veel overlappend werk. Ik denk dat een goed federalisme precies betekent dat we elkaar niet voor de voeten lopen en goede afspraken maken over wie wat doet.

Naast deze federaal georganiseerde enquête nog een Vlaamse enquête – die eigenlijk dezelfde omvang en logistiek moet hebben – organiseren, lijkt me echt dubbel werk. Maar daar verschillen we blijkbaar van mening over.

Ik zal alleszins mijn federale contacten gebruiken om druk uit te oefenen, zodat wat nu beloofd is voor 2007 gecontinueerd kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, u zegt zelf dat het een eenmalig engagement is, vandaar mijn opmerking. Wij willen graag een garantie dat uw federale collega dat zal blijven doen.

Ik ben bereid om daar wat op te wachten, maar we moeten alles goed monitoren. Als we volgend jaar zien dat er niets gebeurt op dit vlak, zal Vlaanderen zelf initiatieven moeten nemen. Misschien is het dan dubbel werk, maar dan moet de bevoegdheid inzake statistiek misschien overgeheveld worden naar Vlaanderen, zodat we veel beter de cijfers kunnen volgen en ons eigen beleid erop afstemmen. Dan is het ook geen dubbel werk meer. Als de federale overheid haar verantwoordelijkheid niet opneemt, kunnen we niet zomaar zitten wachten.

We verschillen op dit punt van mening, maar ik denk dat het heel belangrijk is voor deze doelgroep dat Vlaanderen zelf verantwoordelijkheid opneemt. Punt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over rendements-subsidies voor personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, in uw jongste beleidsnota herhaalde u het voornemen uit uw beleidsnota 2005-2006 om verder te onderzoeken hoe de twee bestaande stelsels voor loonkostensubsidies, de Vlaamse InschakelingsPremie (VIP) en cao 26, in één nieuw stelsel kunnen worden geïntegreerd.

De noodzaak om de loonkostensubsidies te herbekijken met het oog op een breder toepassingsgebied, een ruimere toegankelijkheid en de administratieve vereenvoudiging, was al opgenomen in de platformtekst diversiteit van 2 december 2003. In die platformtekst was ook opgenomen dat onderzocht zou worden hoe zelfstandigen met een handicap ondersteund kunnen worden en premies inzake rendementsverliescompensatie zouden kunnen worden ingevoerd in de Vlaamse openbare sector.

Wat dat laatste punt betreft, mocht ik vernemen dat minister Bourgeois enkele maanden geleden rende-

mentssubsidies heeft aangekondigd voor personen met een arbeidshandicap die sinds 1 januari 2007 aangeworven worden door de Vlaamse overheid. Inzake de rendementssubsidies voor personen met een handicap die als zelfstandige werken, heb ik ook voormalig minister Moerman ondervraagd in de commissie van 21 april 2005. Zij verwees toen naar u als bevoegde minister en zou de stand van zaken bij u navragen.

Mijnheer de minister, graag had ik de stand van zaken gekend wat betreft de rendementssubsidie voor personen met een handicap die als zelfstandige werken. Heeft de Vlaamse overheid een zicht op het aantal personen met een handicap die aan de slag zijn als zelfstandige? Welk percentage is dit van het totale aantal werkende personen met een handicap? Blijft u voorstander van een dergelijk systeem? Acht u het haalbaar om dit systeem nog deze legislatuur te introduceren? Zo neen, welke obstakels verhinderen dit? Wat zijn uw belangrijkste bevindingen uit het onderzoek om de VIP en cao 26 te integreren? Acht u het haalbaar om dit nog deze legislatuur te realiseren? Welke stappen hebt u ter zake gezet met uw federale collega van de voorbije paarse regering? Welke stappen hebt u in het vooruitzicht?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De mogelijkheid om gebruik te maken van de herziening van de loonkosten-subsidies om een regeling te treffen voor zelfstandige arbeid wordt onderzocht.

Ik moet herhalen dat we op dit ogenblik over geen enkele bron beschikken om na te gaan hoeveel mensen met een handicap zelfstandige arbeid uitoefenen, en we kunnen bijgevolg ook niet aangeven welk deel zij uitmaken van alle werkende personen met een handicap. Daarom blijven we inspanningen doen om vragen naar handicap op te nemen in de enquête naar de arbeidskrachtentelling, die ook informatie geeft over zelfstandige arbeid.

Mensen met een handicap moeten alle kansen krijgen op de arbeidsmarkt, binnen loonarbeid, maar ook binnen zelfstandige arbeid. Mijn departement onderzoekt momenteel of hiervoor specifieke initiatieven nodig zijn, en ik wacht het advies af.

Uit het evaluatieonderzoek van de VIP en cao 26 leren we dat de duidelijkheid van de VIP en de mogelijkheden voor het vergoeden van het rendementsverlies in de cao 26 perspectieven biedt voor een sterk inschakelings-instrument in de vorm van een loonkostensubsidie voor personen met een handicap. Verder leren we ook dat het vooral kmo's zijn die gebruik maken van deze instrumenten voornamelijk in de horeca, de handel en de industrie, maar dat de bekendheid van deze loonkosten-subsidie nog onvoldoende groot is. Ook leren we dat een aantal administratieve vereenvoudigingen wenselijk zijn.

Wij wensen nog deze legislatuur werk te maken van een geïntegreerd stelsel voor loonkostensubsidies. Overleg met de federale overheid is er tot op heden niet. Eerst zal het concept met de Vlaamse sociale partners besproken worden.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Het is jammer dat er geen cijfergegevens zijn over het aantal personen met een handicap tewerkgesteld als zelfstandige. Dat is een hiaat. Hoe kan je daar dan een beleid op baseren? Je hebt daarvoor informatie nodig. Ik verwijs daarvoor naar mijn vorige vraag in verband met de statistische gegevens. Daar gaan we nu niet verder over discussiëren.

Ik ben blij te horen dat er initiatieven worden ondernomen, ook in verband met het middenveld. Wanneer zal dat afgerond zijn? Wat is de planning daaromtrent? Wat zijn de problemen en obstakels? Dat is me niet volledig duidelijk.

Minister Frank Vandenbroucke: De problemen en obstakels hebben op de eerste plaats te maken met de architectuur van een geïntegreerd systeem. Geef je een bepaalde minimumsokkel? Werk je met een systeem waar discretionair wordt geoordeeld over de hoogte van een subsidie of niet? Wat is de totale budgettaire kost? Welke budgettaire middelen heb je ter beschikking? Wie oordeelt? Dat zijn allerlei vragen waar we op dit ogenblik voorstellen voor op tafel leggen. Het is een complex verhaal. Wanneer we een voorstel hebben uitgewerkt, moet dat het hele parcours volgen van sociaal overleg, Inspectie van financiën, minister van Begroting, regering enzovoort. Dat is een heel parcours, en ik durf daar op dit ogenblik geen timing op plakken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de minister, dat sociaal overleg heeft plaats op het VESOC. Is daar al een datum voor voorzien?

Minister Frank Vandenbroucke: Neen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, u zei zelf dat het systeem van de loonkostensubsidie nog niet voldoende bekend is geraakt. Wat kan de Vlaamse overheid daarvoor doen? Kan die zorgen voor meer bekendheid bij het publiek? Het is tot nu toe toch echt een knelpunt bij de gewone werkzoekenden met een handicap en ook bij de werkgevers zelf. Van waar die onbekendheid? Onbekend is onbemind.

Minister Frank Vandenbroucke: Om te beginnen is er een behoefte om in de klassieke communicatiekanalen die wij gebruiken, zoals publiciteit, website en

dergelijke, voldoende aandacht te geven. Wat naar mijn gevoelen vooral mankeert, is dat mensen actief deze instrumenten promoten op het terrein.

Ik denk aan onze diversiteitsconsulenten, aan allerlei tussenpersonen. We hebben meer makelaars nodig voor deze instrumenten. Dat heeft ook te maken met een bepaalde mentaliteit. We hebben ondertussen in Vlaanderen al heel wat consulenten in diverse organisaties en met diverse soorten opdrachten. Ik heb al verwezen naar de diversiteitsconsulenten. Ze zijn aan de slag bij de sectoren. Die mensen moeten meer de makelaar zijn van dit soort instrumenten. Ze moeten die instrumenten werkelijk introduceren in het bedrijfsleven. Dat ontbreekt nu. Dat heeft te maken met een organisatiecultuur. Ik leg daar zeer sterk de nadruk op als ik overleg pleeg met diversiteitsconsulenten. We moeten dat geleidelijk laten groeien.

Daarnaast denk ik dat een geïntegreerd stelsel, waarbij we de VIP en cao 26 als één geheel opmaken, eventueel een nieuwe golf van aandacht tot stand zou kunnen brengen.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil toch benadrukken dat het belangrijk is een eenvoudige administratieve procedure te hanteren. Als we ze heel complex maken, worden de mensen afgeschrikt.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat klopt absoluut.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de resultaten van de tewerkstellingscel opgericht na de herstructurering bij Volkswagen in Vorst

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eind september konden we via de pers vernemen dat een zestal maanden na de herstructurering van Volkswagen Vorst nog twee derde van de ontslagen werknemers zonder werk zit. Ik heb mijn vraag eind september ingediend. Ik veronderstel dat er nu, een maand later, geen kentering is opgetreden. Van de 3278 ontslagen werknemers schreven er zich 2581 in bij de tewerkstellingscel. Daarvan zouden op het moment van de indiening van de vraag slechts 655 mensen een nieuwe job hebben gevonden.

Agoria verklaarde dat de tewerkstellingscel pas was opgericht en dus nog geen resultaat kon opleveren. Stel-

len dat veel ontslagen werknemers die begeleid werden door de tewerkstellingscel, geen werk vonden, was voorbarig. Heel wat mensen vonden sowieso ook zonder begeleiding werk en daarnaast waren er ongeveer 800 kandidaat-bruggepensioneerden, van wie niet zeker was of is dat ze nog aan de slag willen. Ze werden uiteraard wel verplicht zich te laten begeleiden door de tewerkstellingscel.

Dat velen nog zonder werk zitten, heeft volgens UNIZO te maken met de hoge opstappremies en de hoge lonen bij VW Vorst. In De Tijd van begin oktober verscheen een reactie op de uitlatingen van Agoria en UNIZO. De auteur beweert op de personeelsdienst van VW te hebben gewerkt en nu betrokken te zijn bij de betreffende tewerkstellingscel. Volgens de schrijver zijn de resultaten beter dan wordt beweerd en zouden er al heel wat successen zijn geboekt. De tewerkstellingscel zou zelfs al afgeslankt kunnen worden. In de meeste groepen zou al naar het einde gewerkt worden.

Vooraf jongere werknemers zouden opnieuw aan de slag raken. Oudere werknemers, daarentegen, zouden het heel wat moeilijker hebben. Voor oudere niet-geschoolde werknemers zou het zo goed als onmogelijk zijn om opnieuw werk te vinden bij bedrijven die bij Agoria zijn aangesloten.

Mijnheer de minister, de werking en resultaten van de tewerkstellingscel worden naargelang de diverse bronnen positief, afwachtend dan wel negatief geëvalueerd. Wat is de stand van zaken? Is er inderdaad sprake van positieve resultaten of zijn ze veeleer beperkt? Klopt het dat de tewerkstellingscel al kan worden afgebouwd? Wordt er inderdaad naar een einde gewerkt? Er zou slechts een kwart tot een derde opnieuw aan het werk zijn. Hoe plaatst u dat cijfer tegenover de gesuggereerde afbouw? Werden er streefcijfers vooropgesteld? Zo ja, welke zijn die dan en in hoeverre zijn ze bereikt? Hoeveel dossiers werden al behandeld en effectief afgewerkt?

Er is sprake van 800 tot 1000 bruggepensioneerden van wie men niet zeker weet of ze nog bereid zijn opnieuw aan de slag te gaan. Kloppen deze cijfers? Hoe denkt u deze groep alsnog te stimuleren en aan het werk te krijgen? Het gevaar van de werkloosheidsval is hier immers niet veraf.

Van de 3278 werknemers die het bedrijf moesten verlaten, schreven er zich 2581 in bij een tewerkstellingscel. Wat is er gebeurd met de groep die zich niet heeft ingeschreven? Zijn ze allemaal opnieuw aan het werk? Waar moeten ze gesitueerd worden?

Er zou een negatief beeld bestaan van VW-arbeiders. VW'ers zouden te veel gewoon zijn, te hoge looneisen stellen. Dit beeld zou hen parten spelen bij hun zoek-

tocht naar ander werk. Ook de vakbond speelt een grote rol bij Volkswagen. Terecht of niet, het beeld bestaat. Kunt u daar iets aan doen?

In hoeveel gevallen is er sprake van omscholing? Zijn er al concrete stappen gezet voor niet-geschoolde werknemers?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik sluit me graag aan bij deze vraag om uitleg. Er worden een aantal pertinente vragen gesteld. Het is goed dat het parlement de werking van de tewerkstellingscellen opvolgt.

Toch wil ik nog wat dieper ingaan op de zaak. De heer De Craemer is in zijn mondelinge toelichting nogal snel over het probleem van de oudere werknemers gegaan.

Deze week nog lazen we in de krant twee berichten die op het eerste gezicht tegenstrijdig zijn. Het eerste bericht was dat de werkgelegenheidsgraad bij onze 50- en 55-plussers is gestegen ten opzichte van een zestal jaar geleden. Dat is goed nieuws, maar we moeten er zeker nog niet euforisch over doen: met iets meer dan 30 procent bevinden we ons nog ver onder het Europese gemiddelde en zeker onder het Lissabonstreefcijfer van 50 procent. Wellicht zal die stijgende trend zich automatisch doorzetten, daar vrouwen die nu tot die leeftijdscategorie gaan behoren ook meer aan de slag zijn.

Het andere bericht is dat het aantal bruggepensioneerden sinds zeven jaar nog nooit zo groot is geweest. Dat wijst erop dat de maatregelen om ervoor te zorgen dat bruggepensioneerden meer dan vroeger beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt, nog niet meteen een effect hebben op de cijfers.

Daarom sluit ik me aan bij de vraagsteller. We moeten de problematiek van de oudere werklozen eens grondig bekijken. Dat zal de volgende jaren immers een heel belangrijk element zijn. Deze mensen mogen zeker niet worden afgeschreven. Ik had dus graag wat meer informatie gehad over hun specifieke situatie.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik ga een antwoord geven dat nogal wat cijfers bevat. Mijnheer De Craemer, het zou dus nuttig zijn dat u dat antwoord er nog eens op naleest.

Mijn cijfers en antwoorden hebben enkel betrekking op de ex-werknemers van Volkswagen die wonen in het Vlaamse Gewest. Ik zou later kunnen proberen dat eventueel te vervolledigen, maar dan moet ik grondiger onderzoekwerk laten verrichten.

Op 31 oktober waren er 1778 werknemers met een werkzoekendossier bij de VDAB. Er waren 872 werknemers uitgestroomd uit de werkloosheid. 838 werknemers waren uitgeschreven wegens werk. Er waren 901 werknemers die collectieve informatie hadden gekregen over de tewerkstellingscel. Er waren 571 werknemers die een individueel gesprek hadden gehad met de sociaal interventieadviseur van de VDAB. Er waren 105 werknemers die een beroepsopleiding hadden gevolgd. Er waren 651 werknemers die waren begonnen met outplacement. 1694 werknemers waren ingeschreven in de tewerkstellingscel.

Ik geef nu wat meer toelichting, om te beginnen wat het vrijwillig vertrek betreft. Op 21 november 2006 kondigde Volkswagen een herstructurering aan. De sociale onderhandelingen hebben verscheidene maanden geduurd, waardoor heel wat werknemers die hadden ingetekend voor vrijwillig vertrek reeds voor het opstarten van de tewerkstellingscel op eigen initiatief op zoek waren naar een nieuwe job en sommigen reeds een andere job hadden gevonden. De overgrote meerderheid van ex-werknemers heeft zich ingeschreven in de tewerkstellingscel om op die manier een verminderingsskaart herstructureringen te ontvangen, in toepassing van het koninklijk besluit van 16 juli 2004. Van deze groep van werknemers zijn uiteindelijk slechts 91 ex-werknemers jonger dan 45 jaar vrijwillig ingestapt in een outplacementbegeleiding, en 120 ex-werknemers tussen 45 en 50 jaar. Dat zijn er samen dus 211, of 32 procent van het totale aantal werknemers die begonnen met outplacement.

Dan zijn er de kandidaat-bruggepensioneerden. Werknemers die op 21 november 2006 ouder dan 50 jaar waren, komen in aanmerking voor vervroegd brugpensioen. Ze zijn wel verplicht zich in te schrijven in de tewerkstellingscel gedurende zes maanden en een outplacementbegeleiding te volgen. Indien ze na die zes maanden nog geen nieuwe baan hebben gevonden, kunnen ze het statuut van 'bruggepensioneerde zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende' aanvragen. Ze moeten met andere woorden ook na die 6 maanden beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. 440 kandidaat-bruggepensioneerden zijn ingestapt in de tewerkstellingscel, en dus ook in de outplacementbegeleiding. Meer dan twee derde van het aantal werknemers dat met outplacement begint, is dus ouder dan 50 jaar. Daaruit kunnen we concluderen dat vooral de moeilijker te herplaatsen en/of te activeren ex-werknemers zijn ingestapt in een outplacementbegeleiding.

De werknemers hebben hun ontslag gekregen in de periode van half april tot eind juni 2007. De tewerkstellingscel werd door Volkswagen opgericht op 10 mei 2007. De outplacementbegeleidingen zijn opgestart in juni 2007, maar zijn, omwille van de vakantie, pas in september op kruissnelheid gekomen. Uit de

cijfers van het outplacementbureau blijkt dat er, van de ex-werknemers die zijn begonnen met outplacement, 55 een nieuwe tewerkstelling hebben gevonden. De dossiers van deze ex-werknemers worden door het outplacementbureau als afgehandeld beschouwd. Gedurende de periode dat de tewerkstellingscel actief is, kunnen deze personen echter, indien ze opnieuw zonder werk vallen, opnieuw een beroep doen op de diensten van het outplacementbureau en de VDAB.

In totaal zijn er van de 1778 ex-werknemers van Volkswagen reeds 872 uitgestroomd uit de werkloosheid. Dat is dus bijna de helft. Van 838 daarvan is de VDAB zeker dat ze opnieuw aan het werk zijn. Dat is 47 procent. Vier tot zes maanden na hun ontslag is dus ongeveer de helft van de ex-Volkswagenwerknemers opnieuw aan het werk. De doelstelling van de tewerkstellingscel is te komen tot een duurzame tewerkstelling voor zoveel mogelijk ex-werknemers. De tewerkstellingscel biedt elke ex-werknemer een outplacementbegeleiding aan van één jaar. De tewerkstellingscel blijft actief tot op het moment dat de laatste begeleiding beëindigd is en er voor de laatste werknemer die nog geen nieuwe tewerkstelling heeft gevonden na de outplacementbegeleiding, een overdracht naar de VDAB heeft plaatsgevonden, via de sociale interventieadviseur van de VDAB.

Er zijn in het totaal 460 ex-werknemers van Volkswagen die in aanmerking komen voor vervroegd brugpensioen, ingeschreven bij de VDAB als werkzoekende. Daarvan zijn er 440 ingestapt in een outplacementbegeleiding. Bij de opstart van hun begeleiding heeft de VDAB de kandidaat-bruggenpensioneerden in een infosessie meer informatie verstrekt met betrekking tot de situatie waarin ze verkeren. De invloed van het Generatiepact op hun situatie – namelijk dat ze beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt – was voor velen onvoldoende bekend. Het verwerken van die boodschap heeft enige tijd gevergd. Momenteel stelt het outplacementbureau dat men erin slaagt om het idee om weer aan het werk te gaan bespreekbaar te maken. Deze mentaliteitswijziging is cruciaal wil men met herplaatsing kunnen starten.

Diegenen die ook al effectief de stap hebben gezet en dus opnieuw aan het werk zijn, zorgen voor een stimulans bij de overige kandidaat-bruggenpensioneerden. Aangezien alle kandidaat-bruggenpensioneerden recht hebben op 1 jaar outplacementbegeleiding, hoopt het outplacementbureau de komende maanden verder te kunnen werken aan het herplaatsen van zo veel mogelijk kandidaat-bruggenpensioneerden.

Negatieve ervaringen van oudere ex-werknemers met sollicitaties komen aan bod in de begeleidingssessies. De consultants proberen die steeds te weerleggen met positieve ervaringen. Het outplacementbureau organiseert ook, in overleg met geïnteresseerde potentiële werkgevers, bedrijfsbezoeken. Dat verlaagt de drempel

voor de oudere ex-werknemers die in groep de eerste stap kunnen zetten en bovendien weten dat de werkgever openstaat voor hun sollicitaties. Het laat hen ook kennismaken met een ander bedrijf, een andere bedrijfscultuur en de jobs die momenteel beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt. Dat is niet onbelangrijk voor ex-werknemers die jarenlang bij Volkswagen hebben gewerkt, soms zelfs sinds ze afgestudeerd zijn.

Elke werknemer heeft voor zijn ontslag de keuze gekregen om zich al dan niet in te schrijven in de tewerkstellingscel. Van de in totaal 1778 ex-werknemers die ingeschreven zijn bij de VDAB zijn er 1694 ingeschreven in de tewerkstellingscel. Er zijn dus slechts 84 ex-werknemers die niet bij de tewerkstellingscel zijn ingeschreven. Van die 84 werknemers zijn er 49 niet langer werkzoekend, waarvan 46 door een nieuwe tewerkstelling, zijn er 11 niet langer werkzoekend, maar kent de VDAB de precieze situatie nog niet, en zijn er 24 nog steeds werkzoekend.

Ex-werknemers die niet zijn ingeschreven in de tewerkstellingscel maar wel werkzoekend zijn, worden opgenomen in de preventieve aanpak van de VDAB. Voor hen wordt dus een trajectbegeleiding voorzien bij de VDAB.

De ex-werknemers die deelnemen aan een outplacementbegeleiding, hebben veelal een hoge anciënniteit bereikt bij Volkswagen en werkten in ploegen. Beide factoren leiden, in combinatie met de goede verloning die sowieso al voorzien wordt in de metaalsector, tot een relatief hoog inkomen. Indien die werknemers opnieuw aan de slag willen gaan in een functie die bij voorkeur én dicht bij huis is én waar enkel dagwerk wordt voorzien, dan zal dat in veel gevallen leiden tot een tewerkstelling tegen een lager loon. Dat besef groeit stilaan bij de ex-werknemers. Het outplacementbureau werkt aan het schetsen van realistische loon- en inkomensverwachtingen.

Ook de kandidaat-bruggenpensioneerden worden gestimuleerd om opnieuw werk te zoeken. Dat gebeurt door hen bewust te maken van het feit dat een lager loon in combinatie met de bijpassing brugpensioen nog altijd kan leiden tot een hoger totaalinkomen per maand dan toen ze tewerkgesteld waren bij Volkswagen. Uit cijfers van het outplacementbureau blijkt dat van de ex-werknemers die zijn ingestapt in een outplacementbegeleiding en ondertussen werk hebben gevonden, 65 procent aan het werk is gegaan tegen een lager loon.

Op 31 oktober 2007 hebben 105 ex-werknemers een opleiding gevolgd of zijn nog bezig met een opleiding. 21 onder hen volgen een langdurige opleiding. Daar kan men dus spreken van een omscholing. Van de Franstalige ex-werknemers die in Vlaanderen wonen en een outplacementbegeleiding volgen, heeft 80

percent al een cursus Nederlands gevolgd. Van de ex-werknemers die een outplacementbegeleiding volgen, heeft 27 percent interesse voor een initiatiecursus pe-gebruik. In samenwerking met de VDAB wordt ervoor gezorgd dat deze ex-werknemers kunnen instappen in een cursus 'aangename kennismaking met de computer'. Ongeveer de helft van diegenen die een initiatiecursus hebben gevolgd, zullen ook nog een vervolgcursus volgen. De oudere ex-werknemers zijn goed vertegenwoordigd onder de cursisten.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor het opzoekwerk. Ik zal de cijfers bekijken. Het is jammer dat we de cijfers van de Franstaligen niet hebben, maar ik wil me vandaag vooral focussen op wat er in het Vlaamse Gewest gebeurd is op het vlak van tewerkstelling.

De mensen die bij het solliciteren problemen ondervinden door hun hoge anciënniteit en dito loon, raken niet alleen in de problemen doordat ze bijvoorbeeld dagwerk zoeken in eigen regio, maar ook doordat ze niet aan de bak komen in gelijkaardige bedrijven binnen Agoria, in gelijke werkomstandigheden. De andere bedrijven in dezelfde sector kunnen immers niet voldoen aan de loonverwachtingen. Volkswagen sprong er op dat vlak wat uit in die regio en die sector. Daar zijn dus nog wat inspanningen nodig. 65 percent heeft de stap al gezet om tegen een lager loon te gaan werken, dat betekent dat 35 percent de stap nog niet gezet heeft.

Het verheugt mij dat ook de Franstaligen al inspanningen gedaan hebben. Ik verneem dat 80 percent van de Franstaligen cursussen Nederlands gevolgd hebben. Dat is belangrijk om ook in het Vlaamse Gewest te kunnen solliciteren. Dat is bemoedigend.

Ik zal de cijfers nog eens nader bekijken, maar ik ben alvast gematigd positief over de resultaten die ons vandaag bereikt hebben.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik wil nog een bemerking maken. Ik was zeer aangenaam verrast omdat ik nogal sceptisch stond tegenover het reactiveren van bruggepensioneerden. Ik kon me moeilijk voorstellen dat men mensen die de kans kregen om op brugpensioen te gaan, nog zou kunnen motiveren om in een outplacement te stappen en nadien ander werk aan te nemen. Dat blijkt dus te kunnen.

Het Generatiepact zorgt voor een systeem van brugpensioen waarbij men beschikbaar moet blijven voor de arbeidsmarkt. Dat is niet erg, zolang de betrokkenen terug kunnen naar het statuut van bruggepensioneerde als ze opnieuw werkloos worden. Als men ervan overtuigd is dat dit de juiste procedure is, wordt het ook makkelijker om mensen te motiveren om dat outplace-

ment ernstig nemen. Ik moet eerlijk zeggen dat mijn scepticisme wat afgenomen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over huisbezoeken bij allochtone werklozen door de VDAB

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben het in de plenaire vergadering vorige maand al over dit onderwerp gehad. Ik ben toen een beetje op mijn honger blijven zitten.

Deze maand moet de VDAB in Antwerpen, het voorbeeldproject, starten met huis-aan-huisbezoeken. Men hoopt zo de vaak gedemotiveerde allochtone werklozen opnieuw te bereiken en hen aan het werk te helpen. Ik heb tijdens het debat echter begrepen dat het niet alleen om allochtonen zou gaan.

Er bestaan op het vlak van de werkloosheidsbestrijding reeds heel wat initiatieven: er is het Jobkanaal, allereerst streefcijfers in alle openbare betrekkingen, de diversiteitsplannen, sectorconvenants enzovoort. Ook de wetgeving inzake de sluitende aanpak is zeer duidelijk. Werkzoekenden krijgen een uitnodiging van de VDAB om op gesprek te komen. Doen ze dat niet, dan volgt er transmissie van hun dossier naar de RVA. Van deze instantie krijgen ze ook nog eens een uitnodiging en pas als ze ook daarop niet reageren, wordt de schorsingsprocedure opgestart. Uit cijfers blijkt dat al deze maatregelen wel degelijk resultaat opleveren. De werkloosheid in het algemeen maar ook bij allochtonen is aan het dalen, de feiten bewijzen het. Kortom, de inspanningen renderen.

De aangekondigde huisbezoeken betekenen ongetwijfeld een extra belasting en volgens mij extra kosten voor de VDAB. U verklaarde in de plenaire vergadering dat er geen bijkomende middelen zullen worden vrijgemaakt.

Wie zal die huisbezoeken afleggen? Zijn dat de trajectbegeleiders? Daardoor kan de indruk ontstaan dat er een overcapaciteit aan trajectbegeleiders bestaat of anderszins dat er te weinig werk voor deze mensen is. Ik heb dat gehoord, maar is hier iets van aan?

Komen de huidige werking, bestaande acties en initiatieven alsook de sluitende aanpak niet onder druk?

Deze maatregelen boeken nochtans positieve resultaten. Is er ruimte voor deze nieuwe acties, rekening houdende met het bestaande budget?

Het betreft een proefproject in Antwerpen. Waarschijnlijk volgt er een evaluatie alvorens dit wordt uitgebreid naar andere steden. Wanneer is deze evaluatie gepland, en hoe zal ze gebeuren?

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik zit toch ergens met een klein probleem.

De heer De Craemer verwijst naar de wetgeving op de sluitende aanpak. Die wetgeving is zeer duidelijk. De werkzoekende krijgt een uitnodiging van de VDAB. Als hij daar niet op ingaat, volgt er een transmissie van zijn dossier naar de RVA. Dan krijgt hij nog eens een uitnodiging, en als hij daar opnieuw niet op ingaat, wordt een schorsingsprocedure opgestart.

Ik las echter een persartikel over de VDAB: "Hen aanschrijven via een brief werkt niet meer, daarom gaan we hen nu zelf opzoeken." Ik probeer alle stukken van de puzzel in elkaar te passen, en volgens mij verkeren de werkzoekenden die nu een huisbezoek gaan krijgen al in de schorsingsprocedure. Ze hebben niet gereageerd op de eerste brief. Tot daar is alles logisch. Maar verder zegt de VDAB: "Wie niet op onze uitgestrekte hand ingaat, hoeft echt niets te vrezen." Dat stuk past niet in de puzzel. De procedure is nochtans duidelijk: wie niet reageert op de uitnodiging wordt doorverwezen naar de RVA. Uit die tweede verklaring van de VDAB concludeer ik dat een huisbezoek geen gevolgen heeft als de werkzoekende de aangeboden job weigert. Of volgen er wel sancties? Hoe zit dat nu?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik was eind oktober niet aanwezig op de plenaire vergadering, maar ik heb de Handelingen gelezen. Ik denk dat de minister een duidelijk antwoord heeft gegeven. Persoonlijk sta ik achter dit creatieve idee van de VDAB. Als het waar is dat de trajectbegeleiders de voorbije jaren een tandje hadden kunnen bijsteken, dan doet men dat nu. De minister heeft duidelijk gezegd dat hij niet in een verhoging van de budgetten voorziet. Als de productiviteit en het rendement van een VDAB-ambtenaar opgedreven kunnen worden, dan moeten we dat toejuichen.

Uw partij, mijnheer Van Goethem, doet er altijd alles aan om allochtonen in diskrediet te brengen. Het zou heel nuttig zijn voor de geloofwaardigheid van uw partij om daar eens vanaf te stappen. Het gaat hier niet over

een allochtonenaanpak, maar over een wijkaanpak. De werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen bedraagt 65 percent. Daar moeten we niet euforisch over doen.

De heer Roland Van Goethem: Ik heb op geen enkel moment het woord allochtoon uitgesproken. Ik weet niet waar u het over hebt. U zit blijkbaar op een dwaalspoor.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik zit niet op een dwaalspoor. De uiteenzetting van uw fractieleider vorige week was heel duidelijk.

Er is dus een werkgelegenheidsgraad van 65 percent. Maar als men de activiteitsgraad bekijkt – de mensen die betrokken zijn bij de arbeidsmarkt – ziet men dat die ook heel laag is. We hebben niet alleen een probleem van werkloosheid die in Vlaanderen al bij al beperkt is, maar het probleem is vooral dat er te weinig mensen betrokken zijn bij de arbeidsmarkt. Er is nog een grote reserve van inactieve mensen die ook niet op zoek zijn naar een job. We vinden er dezelfde oververtegenwoordigde grote groepen in terug als in de werkloosheid, namelijk de ouderen, de allochtonen en de laaggeschoolden. Ik denk dat het nuttig zou zijn om niet alleen de werkloosheid in die kansengroepen terug te dringen, maar ook de reserve van inactieve mensen die ook een uitkering krijgen, aan te spreken over een job.

Politici gaan in hun campagne ook van deur tot deur en geloven dat dit een efficiënte aanpak is om mensen te overtuigen. Ik denk dat het voor de VDAB een proefproject kan zijn dat de moeite waard is om te doen, gewoon al om die grote reserve van inactieve mensen die om allerlei redenen van de arbeidsmarkt zijn afgesloten, te appellieren. Ik vind het geen slecht idee.

In Antwerpen zijn er twee wijken uitgekozen voor dit project. Welke wijken zijn dat? En op welke basis zijn die geselecteerd?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik had mijn vraag teruggetrokken omdat ik uit het vaarwater wou blijven van de discussie over het Oostends model. Gisteren hebben we die discussie trouwens afgesloten met de goedkeuring van een motie. Ik was van plan om de argumentatie ook in te voeren bij de bespreking van de beleidsnota. Maar de vraag van de heer De Craemer geeft me wel de gelegenheid om er één aspect uit te halen, namelijk de evaluatie van tewerkstellingsmaatregelen.

De superintensieve methode die men in Oostende toepast, wordt nu blijkbaar veralgemeend, na een vrij rudimentaire evaluatie. Men kijkt vaak enkel naar het bruto-effect van maatregelen en niet naar het

netto-effect. Een kosten-batenanalyse wordt zelden gemaakt. Men gaat ervan uit dat alle tewerkstellingsmaatregelen altijd efficiënt en effectief zijn. Het vervangen van de ene maatregel door een andere wordt nog al eens achterwege gelaten.

Zou het niet goed zijn om een kosten-batenanalyse te maken van alle tewerkstellingsmaatregelen? Mij werd een onderzoek van het Danish Economic Council bezorgd. Denemarken heeft een reputatie op het gebied van arbeidsmarktbeleid. Die instelling komt tot de conclusie dat de kosten van een actief arbeidsmarktbeleid de baten overschrijden met 400 miljoen euro, wat 6700 euro per geactiveerde is per jaar. Dat is natuurlijk ook een vrij rudimentaire berekening omdat niet elke activeeringsmaatregel genuanceerd benaderd wordt. Het zou toch goed zijn om regelmatig een kosten-batenanalyse te maken van tewerkstellingsmaatregelen zodat we minder efficiëntere er kunnen uithalen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Geachte collega's, ik heb tien jaar geleden, toen ik in Groot-Brittannië verbleef, eens een polemisch zij het diplomatiek geformuleerd stuk geschreven ten aanzien van mensen zoals Anthony Giddens en anderen die nogal een naïef geloof hadden in een totaal andere aanpak. Toen zei ik zelf "activation is not the cheap option".

Het is niet het goedkope rek in het warenhuis van de sociale politiek. Ik heb dat nooit gedacht, dus het onderzoek van de Denen verbaast me helemaal niet. Ik behoor dus niet tot de groep van naïeve mensen die denkt dat dit een zeer goedkoop instrument is. Iets anders ondernemen dan voor uitkeringen zorgen, is niet goedkoper. Op lange termijn kan het op maatschappelijk vlak misschien wel renderen, maar dat duurzaam effect moet worden onderzocht. Ik stel voor dat we dit debat bij een andere gelegenheid voeren.

Ik wil verder benadrukken dat wat de heer Van den Heuvel in zijn algemene reactie heeft gezegd juist is. Ik wil hier niet herhalen wat ik in de plenaire vergadering over het VDAB-experiment heb gezegd. Tot slot wil ik zeggen dat we een beetje van de werkloosheidsbestrijding op zich wegevolueren. Als we het louter vanuit het standpunt van de werkloosheidsbestrijding bekijken, dan kunnen we zeggen dat de maatregelen effect hebben. De werkloosheidscijfers voor allochtonen dalen, zoals de cijfers voor de andere werklozen. Er zijn procedures die we helemaal niet in vraag stellen, zoals de sancties die volgen op een weigering van een werkloze om in te gaan op een uitnodiging, inclusief schorsingen en eventuele uitsluitingen.

Hier beogen we iets anders. We mikken op mensen die misschien niet of niet langer zijn ingeschreven als werk-

zoekenden. We mikken op mensen die zich om een of andere reden uit sociale systemen hebben teruggetrokken. We willen hen zeggen dat er ook voor hen een aanbod is, en we doen dat wijkgericht. Ik durf niet uit het blote hoofd zeggen welke wijken zijn uitgekozen. De eerste is wellicht het Kiel, maar de tweede ontgaat me nu even. Misschien was het Antwerpen-Noord?

Mijnheer De Craemer, in het kader van de sampling-actie zal de VDAB-Antwerpen met een 25-tal VDAB-consulenten en een 25-tal consulenten van partners die dit initiatief steunen donderdag in een aantal wijken mensen aanspreken en huis-aan-huisbezoeken afleggen. Men zal hen de mogelijkheden inzake begeleiding, opleiding en bemiddeling voor werk uitzetten aan de hand van folders. Dat laatste heet "samplen" in het technische communicatiejargon. De zaterdag die daarop volgt, zullen een aantal VDAB- en partnerconsulenten op een centraal gelegen punt voor concrete vragen beschikbaar zijn. De huisbezoeken worden afgelegd door consulenten van verschillende diensten die daarvoor worden vrijgesteld.

Zoals ik in mijn inleiding reeds aangaf, betreft het een experiment. Het gaat niet enkel om gekende werkzoekenden, uitkeringsgerechtigde werklozen, maar ook om mensen die we op geen enkele manier kennen.

Aangezien het gaat om een klein en gecontroleerd experiment en in samenwerking met partners gebeurt, brengt dit de huidige werking zeker niet in gevaar. De VDAB voorziet trouwens in structurele inspanningen voor innovatie ten belope van 5 percent van de VDAB-begroting. Deze nieuwe aanpak en dit experiment kaderen in deze inspanningen voor innovatie.

Uiteraard zullen zowel het resultaat als de kostprijs van dit experiment worden geëvalueerd alvorens het experiment wordt uitgebreid naar andere steden. Deze evaluatie is gebeurd na de samplingacties. Daarbij zal men rekening houden met de reacties van de inwoners van de wijken, de ervaringen van de partners en de VDAB-consulenten, de kostprijs van de actie en de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Dat is een klaar en duidelijk antwoord. Ik wou het debat niet overdoen. Ik wou het niet over de allochtonen maar over de werkzoekenden in het algemeen hebben, want zowel autochtonen als allochtonen moeten worden benaderd.

Ik stel vast dat dit de werking van de VDAB niet bezwaart, en dat is voor de mensen van de VDAB en voor mezelf een zorg minder. Ik ben uiteraard blij dat er een evaluatie komt, al had ik dat natuurlijk verwacht.

Ik sluit me ook aan bij de heer Van den Heuvel: de N-VA steunt het project. We hebben er wel een aantal vragen bij. Aangezien een aantal van die vragen in de plenaire vergadering niet zijn beantwoord, vond ik dat ik ze hier moest stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de premie voor knelpuntberoepen

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de voorbije jaren werden positieve inspanningen geleverd om meer Vlamingen aan een job te helpen. Toch kampt de arbeidsmarkt van bepaalde sectoren nog steeds met een tekort aan werknemers. Ook voor deze knelpuntberoepen werden inspanningen geleverd, want de minister meldde op 15 oktober dat via de sectorconvenants vlot 2500 knelpuntjobs zijn ingevuld.

Eerder had de minister al laten weten dat hij de specifieke opleidingen tot een knelpuntberoep in de loop van dit jaar wilde evalueren. In zijn beleidsbrief 2007 haalde de minister de premie voor de knelpuntopleidingen aan als voorbeeld van een te evalueren maatregel. Die werd in september 2004 ingevoerd om werkzoekenden te stimuleren een opleiding tot knelpuntberoep te volgen. Werkzoekenden die zo een opleiding volgen, ontvangen een premie van 100 tot 250 euro.

Mijnheer de minister, bij de voorstelling van de beleidsbrief 2007 onderzocht u of die premie daadwerkelijk stimuleert om te kiezen voor een beroepsopleiding tot een knelpuntberoep. Op basis van het resultaat van die analyse wilde u de maatregel in de toekomst eventueel bijsturen.

Mijnheer de minister, is dit onderzoek al afgerond? Wat zijn de resultaten van de premie voor knelpuntopleidingen? Welke methodiek werd of wordt voor het onderzoek gebruikt? Is in dit onderzoek rekening gehouden met de bekendheid van de premie voor knelpuntopleidingen? Zal het project worden bijgestuurd?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een korte

aanvullende vraag. In een hoogconjunctuur duikt dat soort problemen natuurlijk op. Sinds een tijdje is er bij ons een lijst met knelpuntberoepen die openstaan voor werknemers uit de Europese Unie.

Mijnheer de minister, het is misschien een moeilijke vraag om daar uit de losse pols op te antwoorden, maar hebt u zicht op het effect? In welke mate spelen werknemers van binnen de EU daarop in? Gaat dat over grote aantallen? In welke sectoren is dat vooral het geval? Uit welke landen komen die werknemers? Maar misschien moet ik daar een vraag om uitleg over stellen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Van den Heuvel, de indruk die we hebben overgehouden uit vroegere vragen daarover, is dat het niet zo enorm was en dat de nieuwe regeling vooral bijvoorbeeld in de fruitteelt belangrijk was.

Het is misschien wel het moment om nog eens een vraag te stellen, want het is al een aantal maanden geleden dat we daar cijfers over gepubliceerd hebben. Ik zou u suggereren om daar een vraag over te stellen en dat we dan de cijfers opzoeken.

Mevrouw Fournier, in september 2006 heeft de VDAB een enquête bij de cursisten gedaan, wat eigenlijk een eigen onderzoek inhield naar de doeltreffendheid van de premie voor knelpuntopleidingen. Daaruit werd besloten dat er niet kon worden aangetoond dat de premie effect had bij de werkzoekenden.

De enquête wees namelijk uit dat slechts 6 procent van de bevraagde werkzoekenden in opleiding die afwisten van het bestaan van de premie, te kennen gaf dat de premie hun opleidingskeuze had beïnvloed en dat die voor slechts 0,7 procent van hen van doorslaggevend belang was geweest. Onder meer het bedrag van de premie, maar ook de eenmaligheid ervan, was voor het overgrote deel van de werkzoekenden ontoereikend om hen ertoe aan te zetten de eigen loopbaanperspectieven af te stemmen op de lijst met knelpuntberoepen.

Eerder al, in het najaar van 2005, kon een eerste vergelijkende studie van de impact van de knelpuntpremie op het bereik van de opleidingen die toeleiden naar een knelpuntberoep, het positieve effect van de maatregel niet bevestigen. Het onderzoek vond plaats in de ruimere context van de onderhandelingen binnen de raad van bestuur van de VDAB over een heroriëntering van het hele premiestelsel voor werkzoekenden in opleiding. Die heroriëntering had tot doel de beschikbare middelen optimaal in te zetten, met het oog op meer participatie van werkzoekenden aan competentieversterkende acties.

Het nieuwe premiestelsel, waarover de sociale partners tot een consensus kwamen in januari 2007, werd vervolgens geïntegreerd in het actieplan werkloosheidsvallen van de Vlaamse Regering, dat werd goedgekeurd op 27 april 2007. De juridische grondslag van het nieuwe premiestelsel kwam er, na positief advies van de Vlaamse minister van Begroting en de Raad van State, op 26 oktober, met de goedkeuring door de Vlaamse Regering van het besluit van de Vlaamse Regering tot heroriëntering van een aantal premies in het kader van opleiding tot optimalisering van de participatie aan de beroepsopleiding.

Artikel 10 van dat besluit bepaalt de opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 augustus 2004 betreffende de toekenning van een premie tot stimulering van een opleidingskeuze. Het bedrag dat vrijkomt door de afschaffing van de premie tot stimulering van een opleidingskeuze, dat is ongeveer 2,6 miljoen euro in 2006, zal worden geïnvesteerd in de continuering van de capaciteitsuitbreiding voor knelpuntopleidingen die gerealiseerd werden in het kader van het Vlaamse werkgelegenheidsakkoord.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
